

LBRIS

We know
books

**UN STAREȚ SFÂNT:
FERICITUL PĂRINTE IACOV,
Egumen al Sfintei Mănăstiri Cuviosul David**

Traducere din limba greacă de
Monahul Pimen Vlad

Centru de difuzare:
Editura Evanghelismos
Str. Ionescu Gheorghe nr. 5,
Bl. 141, Sc. 1, Ap. 2, Sector 4, București
Tel./Fax: 021 331 10 22
e-mail: contact@evanghelismos.ro
www.evangelismos.ro

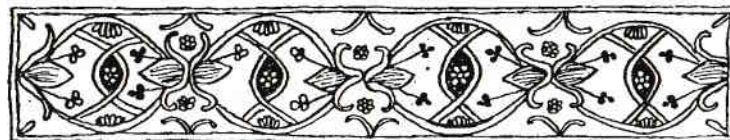
Tipar: ARTPRINT
email: office@artprint.ro

Editura EVANGHELISMOS
București, 2022

Cuviosul David

Locul nașterii și anii tinereții Starețului¹ Iacov

Locul nașterii Părintelui Iacov este Asia Mică, acolo unde s-au născut atâția Sfinți ai Bisericii noastre. Satul în care a văzut lumina zilei și în care a trăit primii doi ani ai vieții sale a fost Livisi Makris, unul din sătucele fără ieșire la mare și situat cam la aceeași înălțime cu Kastelorizo.

Familia Părintelui Iacov era una dintre cele mai bogate din sat. Afară de casă și moșii, mai avea și o prăvălie. Însă cea mai mare bogăție a familiei era evlavia și curata credință Ortodoxă.

Această familie avea rădăcini adânci în Ortodoxie. În alcătuirea arborelui genealogic al Starețului intrau șapte neamuri de ieromonahi, un arhieru și un Sfânt. Ultima mlădiță sfințită a acestei vițe duhovnicești este Părintele Iacov. Iată deci ce adâncă tradiție creștinească avea această familie, iar în persoana Starețului Iacov, Dumnezeu a ridicat poate pe cel mai mare dintre toți.

Starețul s-a născut la 5 noiembrie 1920, într-o perioadă tristă din istoria Asiei Mici, când grecii erau smulși cu forța din pământurile lor sfinte².

¹ Stareț sau bătrân înseamnă părinte înduhovnicit, plin de Duhul Sfânt. Nu se referă strict la numărul de ani. În grecește Γέροντας. (n. trad.)

² Se referă la schimbul de populație ce s-a impus în acei ani. Adică grecii din Turcia (Asia Mică) au venit în Grecia, în locul turcilor din Grecia, care s-au stabilit în Asia Mică, în locul acestora. (n. trad.)

Familia Starețului se stabilește, pentru numai doi ani de zile, în mult cinstita și sfințita vie duhovnicească a satului Sfântul Gheorghe, apoi se mută în satul Farakla din nordul Eviei. Acolo Iacov a trăit până la vârsta de 30 de ani, după care Dumnezeu îl răsădește definitiv în sfințita Mănăstire a Cuviosului David.

Un rol important și hotărâtor în formarea duhovnicească a Părintelui l-a avut mult nevoitoarea și respectata sa mamă, Teodora, fiica lui Gheorghe și a Kremidei. Teodora era împodobită cu virtuțile milosteniei, a cumpătării (a postului și a cumineniei), a hărniciei și a gospodăritului. Aceste virtuți le-a sădit, cu dragoste și răbdare, în sufletul delicat al copilului ei, Iacov, pe care îl iubea foarte mult.

„Sufletul maicii mele era ca al unei monahii, spunea Starețul Iacov. După cum era obiceiul în Asia Mică, au logodit-o pe Teodora la vârsta de 12 ani (fără a-i cere părerea), iar la vârsta de 18 ani au cununat-o cu tatăl meu, Stavros Tsalikis.

După terminarea Sfintei Taine a Cununii, deoarece feciorescul ei suflet era foarte rușinos, a fost nevoie, pentru câteva momente, de intervenția părinților ei pentru a o convinge să cedeze rugămintelor soțului.

Din această căsătorie s-au născut nouă copii, dar Dumnezeu a binevoit ca numai trei dintre ei să trăiască: doi băieți și o fată.”

Iacov a fost al doilea dintre băieți „din restul darului”, după cum spunea maica lui. Era însă foarte bolnăvicios.

„Maica mea, din cauza firii mele bolnăvicioase, mă numea «pășărică de toamnă», își amintea Starețul. Apoi, pe când eram copilăș de doar doi ani, într-o bună zi, m-a

acoperit cu fusta ei și, împreună cu bunica și mătușa mea, ne-am imbarcat pe o corabie ce mergea în Grecia. Tatăl meu fusese luat prizonier de către turci. Odată ajunși, am coborât în portul Pireu.

Cu toate că eram la vârsta prunciei, îmi amintesc că am auzit pentru prima dată în viața mea, pe cineva înjurând de Dumnezeu. Atunci bunica mea a zis: «Unde am venit aici? Mai bine ne întoarcem de unde am plecat și să ne omoare turcii decât să auzim asemenea cuvinte. În Asia Mică nu am știut de asemenea păcate.»”

Din Pireu, refugiații au fost împărțiți în diferite locuri de pe pământul grecesc. Familia lui Iacov, împreună cu alte familii refugiate, a ajuns în satul Sfântul Gheorghe. Aici au trăit, timp de doi ani, în niște magazii. În tot acest răstimp, nu au avut nicio înștiințare despre tatăl lor. De asemenea, nici tatăl lor n-a știut nimic despre ei. Nu a știut dacă familia lui mai trăiește sau nu, iar dacă mai trăia, nu știa unde se află. Însă iconomia lui Dumnezeu l-a adus pe tatăl lor chiar în satul unde locuiau. Fiind zidar de meserie, tatăl găsisse de lucru la construirea unei case, chiar în satul Sfântul Gheorghe.

Starețul își amintește:

„Într-o zi, bunica mea a trecut pe lângă casa unde zidea tatăl meu. Deodată, i-a auzit vocea și l-a recunoscut. Astfel, din minunata rânduială a lui Dumnezeu, cu mare emoție și cu bucurie nedescrisă, ne-am reîntâlnit cu tata. El deja credea că noi am fost omorâți și se gândea să se căsătorească a doua oară. Dar Dumnezeu, prin minunata Lui purtare de grijă, ne-a redat liniștea.”

Apoi familia lui Iacov s-a mutat în Evia și s-a stabilit în satul Farakla, în partea de nord a insulei. Acolo li s-a dat o

bucată de pământ pe care și-au zidit casa. În această casă a trăit Iacov până la vârsta de 30 de ani.

Tatăl lui, ca zidar, era mai tot timpul plecat de acasă, iar binecuvântata lui maică, Teodora, i-a ținut loc de dascăl micuțului Iacov.

Starețul ne povestește cu emoție despre anii copilăriei sale, pe care i-a petrecut în binecuvântata și pașnica viață de familie:

„Copil fiind, nu am avut prieteni. Foarte rar ieșeam din casă și numai pentru a merge la școală sau pentru alte treburi neapărat necesare. Maica mea era foarte atentă în ceea ce privește cuminenția copiilor ei. Odată, văzându-mă că mi-am pus mânuțele între picioare, ca să mă încălzesc, mi-a spus cu discreție și cu blândețe: «Iacove, copilul meu, să nu-ți mai pui mânuțele între picioare, pentru că acelor copii care fac lucrul acesta le mor părinții și ei trăiesc în sărăcie». Când i-am spus că îmi îngheață mânuțele și eu le pun acolo ca să mă încălzesc, mi-a împletit două mânușele de lână (și ciorapi de lână), pe care le purtam cu plăcere. Cu atâta discernământ și atenție se îngrijea maica mea de problema cuminenției! Desigur, pentru viața ei ascetică și smerită primise, ca dar de la Dumnezeu, această înțelepciune și acest discernământ.

După nașterea celor nouă copii, părinții mei nu au mai trăit împreună trupește, ci numai duhovnicește, ca frații. Unul dormea într-un capăt al camerei, altul în celălalt, iar copiii la mijloc, toți pe jos, pe saltele de paie, în fața sobei. Smerită, binecuvântată și sfințită viață ascetică!

Maica mea m-a învățat să fac multe metanii și să mă rog mult. Eu, rămânând acasă, o ajutam pe mama la diferite treburi femeiești, deoarece o iubeam și mă durea

văzând-o cât de mult se ostenea. Și așa am învățat să cos, să țes plăpumi (așa le spuneam noi cearceafurilor în Asia Mică) și, în general, să fac aproape toate treburile gospodărești. Acest lucru m-a ajutat și în viața monahală, pentru că mi-a fost ușor să îndeplinesc îndatoririle care mi se cereau.

Când aprindeam focul în sobă, în lunile de iarnă, părinții mei stăteau unul de-o parte, iar altul de cealaltă parte a sobei. Avea fiecare locul lui. Atât respect aveam față de părinții noștri, încât niciodată nu ne așezam pe locurile lor, chiar dacă lipseau de acasă.

Nu aveam preot în sat. O dată la 10-15 zile venea un preot ca să slujească Sfânta Liturghie în biserica satului, iar eu mergeam din noapte la biserică, ca să-l ajut pe preot în Sfântul Altar. Mai târziu, când am mai crescut, îl ajutam și la strană, la cântat. Până să vină oamenii în biserică, eu făceam fără oprire metanii mari.

Odată preotul mi-a spus:

– Iacov, copilul meu, nu se fac metanii mari în ziua de Duminică. Este ziua Învierii. A înviat Domnul!

Iar eu i-am răspuns:

– Părinte, fac metanii pentru că așa m-a învățat maica mea.

Cât am fost copii nu am știut de spovedanie, dar când era să ne împărtășim, după post aspru, sărutam mâna părinților noștri, a bătrânilor din biserică și așa ne împărtășeam.

Cumpătarea maicii mele în privința mâncării era minunată. Cu o sută de grame de ulei petreceam toată săptămâna. Nu pentru că nu am fi avut posibilități. Aveam și moșii, tata era zidar și, cu venitul familiei, am fi putut

duce o viață mult mai îmbelșugată. Dar maica noastră avea dumnezeiasca virtute a milosteniei ajunsă la cea mai înaltă măsură. Mâna ei era întotdeauna deschisă față de cei aflați în suferință și sărăcie, iar în acei ani, astfel de oameni erau foarte mulți. Mama le împărțea mâncare și haine. Era atât de milostivă, încât le dădea chiar și hainele noastre.

Când am crescut mai mare, tata a început să mă ia cu el la lucru, la zidărie. Uneori, când ne întorceam acasă, se întâmpla să nu mai găsim hainele de schimb. Dar harul lui Dumnezeu era atât de bogat în inimile noastre, că ne încălzea și ne bucura și toate erau în pace în casa noastră.”

În acest sfințit mediu, harul lui Dumnezeu a început să-l lumineze și să-l povățuiască pe viitorul Stareț.

„Mă obișnuisem – spunea Starețul – să mă duc la înmormântări și să merg regulat la cimitirul satului nostru, fără să fiu cuprins de melancolie sau de tulburare sufletească. Mă duceam acolo și filosofam cu ochiul sufletului cu privire la adevărata față a acestei lumi, și astfel, pomenirea morții a început să fie prezentă în sufletul meu.”

Luminat de Duhul Sfânt, copilul Iacov cugeta să se dăruiască lui Dumnezeu și să se facă pustnic atunci când va crește mare.

„Îmi plăcea să plec de acasă – spunea Starețul – și să ies din sat, să merg în munți, unde găseam mici peșteri gata făcute sau pe care le săpam singur. Tăiam câteva crenguțe de stuf, întindeam deasupra lor o cârpă mică, apoi îngenuncheam și mă rugam acolo ore întregi.”

Așa era Iacov povățuit de Duhul Sfânt, ca să unească sfințitele daruri pustnicești și cele moștenite din familia

sa cu Dumnezeiasca Lumină. Astfel, viitorul cel sfânt al Starețului a început să se vădească.

Rugăciunile celor șapte generații de ieromonahi și ale unui Sfânt Arhieru din neamul lor, care acum mijloceau înaintea Cerescului Jertfelnic din Ierusalimul cel de Sus, au început să dea roade în sufletul viitorului Părinte Iacov, să-l lumineze, să-l încălzească și să-l îmbogățească.

După terminarea școlii primare, învățătorul satului, văzând marile daruri și virtuți ale lui Iacov, i-a sfătuit pe părinții acestuia să-și trimită copilul la Halkida la liceu, ca să-și continue studiile, „pentru că este păcat să nedreptăm asemenea minte”, zicea învățătorul.

„Dar părinții mei – povestește Starețul – au preferat să mă țină pe lângă ei, fiindu-le frică să nu cad în tot felul de primejdii, stând departe de familie.”

Așa a rămas Starețul doar cu cunoștințele adunate din școala primară, ca să-l ia Dumnezeu, Care *pe cei neînvățați i-a făcut înțelepți*, și să-l învețe adevărata înțelepciune necesară unui adevărat Teolog și Părinte al Bisericii.

Atât marele dar al credinței și al smereniei copilului, cât și rugăciunile maicii sale, au fost virtuțile minunate, de legătură vie, cu Preasfânta noastră Născătoare de Dumnezeu și cu toți Sfinții. În acest chip firesc, a fost corborât cerul pe pământ, petrecându-se „mari fapte de credință nezdruncinată”.

„Odată – ne povestește Starețul – când eram copil mic, am răcit atât de tare, încât am căzut la pat. Abia mai respiram și simțeam o durere cumplită în partea stângă a pieptului. Doctor în sat nu exista și singura noastră scăpare era la Dumnezeu și la Sfinții Lui.

Aveam în casă o mică icoană de argint a Sfântului Haralambie, icoană făcătoare de minuni din secolul al XVI-lea. Această icoană am adus-o din Asia Mică și era pentru noi cel mai de preț odor strămoșesc. Maica mea făcea multă rugăciune și multe metanii, rugându-l pe Sfânt pentru mine. La un moment dat, am văzut o mână sfințită de arhieru, de la încheietură în jos, trecându-mi peste cap și coborând la piept, în locul unde mă durea. Apoi mâna a făcut pe acel loc semnul Sfintei Cruci și m-a mângâiat. Durerea mi-a trecut imediat, am început să respir cu ușurință și m-am făcut bine.

După toate acestea, i-am zis mamei:

– Maica mea, am văzut o mână sfințită, care m-a însemnat cu semnul Sfintei Cruci și m-a mângâiat, iar acum sunt bine. Toate au trecut. Mâna era păroasă, am văzut-o foarte bine.

– Copilul meu, mi-a zis maica mea, a fost Sfântul Haralambie, care a venit și te-a vindecat. Ziua de astăzi să ți-o amintești totdeauna, pentru că mort ai fost și ai înviat.

Această minune s-a săvârșit în ziua în care este prăznuit Sfântul Apostol Toma.

Altădată, tot pe când eram copil, m-am îmbolnăvit de o boală de piele. Era foarte grav. În tălpi mi s-au deschis răni mari, s-au făcut crăpături adânci, din care curgea lichid. Aveam dureri de nesuportat. Am încercat în fel și chip să mă vindec, mi-am dat cu alifii făcute din ceară și ulei. Însă starea bolii nu numai că nu se ameliorează, ci se înrăutățește din ce în ce mai mult. Mergeam prin casă având bucăți de hârtie lipite peste alifiile cu care îmi ungeam picioarele. Orice pas îmi provoca dureri mari. Viața devenise un martiriu.

Cum eram așa de slăbit din cauza acestei suferințe, într-o zi maica mea îmi spune:

– Copilul meu, mi s-a urât de picioarele acestea! Vei ajunge și tu vreodată să mergi ca oamenii?

Cuvintele acestea m-au îndurerat adânc. Într-adevăr, maica mea a spus aceste cuvinte nu din pricină că m-ar fi urât (cum oare să fie cu puțință acest lucru?), ci din prea mare întristare pentru suferințele mele.

În acea perioadă a fost adusă în Evia icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, numită Xenia (Ocrotitoarea străinilor), și oamenii o duceau din sat în sat ca să se închine credincioșii. Deci am auzit și eu că icoana Maicii Domnului se găsește într-un sat alăturat, cam la vreo două ore de mers pe jos. Mulți săteni și copii s-au hotărât să meargă și să se închine harului ei. Am rugat-o și eu pe maica mea să-mi dea voie să merg și să mă închin Preasfintei.

– Cum vrei să mergi, copilul meu, atâta drum, în starea în care se află picioarele tale? mi-a răspuns ea. Nu vei putea să te ții de ceilalți și te vei primejdui singur, fiind copil mic. Te vor mânca vulpile pe drum.

Aceasta a spus-o ca să mă înfricoșeze.

În acea clipă a trecut pe lângă casa noastră preotul, care venise în sat să facă Sfânta Liturghie. Auzind ce vorbeam, i-a zis maicii mele:

– Teodora, dacă copilul îți dorește așa de mult să meargă, nu-l opri.

Atunci maica mea i-a răspuns:

– Preasfințite (așa îi numeau cei din Asia Mică pe preoți), copilul are picioarele bolnave, de aceea îl opresc. Dar dacă spuneți dumneavoastră să meargă, atunci să meargă.